

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

De coniungendis cum emancipato liberis

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319543)

De cōsū. cū emā. libe. Rubrica. I quis ex his querit glo. Titum iste ti. fit bo die correct? p Imo. i. d. l. h. de lib. z possbu. cum concor.

tex. q. i illis casib' i qb' ē p̄hibita seq̄stratio: n̄ tñ ē p̄hibita p̄nūeratio z descriptio: vt h. Mo. ob. C. de iure sis. l. desēsi dōs. li. x. q. ubi loq̄ i descriptōe q̄ ē idē qd̄ execu- tio l' i fscū ico: patō. Verbi grā ecclie faciūt ip̄igi i reb' eoꝝ aliq̄ signū l' aliquā l'faz vt tal res ē tal' ecclie: z ista tal' descriptio ē p̄hibita: vt ibi. h. p̄nūeratio z descriptō vt sciat quot st res bñ pōt fieri z ē p̄missa: vt h. z. l. si qf post hāc. C. de bo. dā. fac ad p̄dicta qd̄ hētis. j. pr. §.

Idē ait. Aide gl. sup h̄bo curatoꝝ: z sic videl' q̄ qñ daf cur. bōis p̄nt oēs res p̄scribi vt h. z. hūistis. s. pr. §. Itē no. tex. ibi z iuētariū faciēti q̄ curatoꝝ dat' bonis dōz facere iuētariū. vt h. z. l. i. s. de cur. bo. dā.

Arator.

Turator. Aide glo. q̄ icipit vt vsu ra. ibi z no. ipsā lz aliud no. s. e. l. mulier. z ibi dixi.

Straneo. Mo. q̄ exneus vēter mitti tur in possessionē: vidistis j. l. pxi. z. l. h. qd̄ no.

Bicūqz. Intelligēdo q̄ qlz possbu. m' z exne' mittat i possionē qd̄ intellige si nō hz aliū de vñ se alar: vt. s. l. pxi. Ex. §. sequenti.

An sit dare actionē p̄iudicialē p̄ quā dicat qd̄ se pro nunciari agnatum vel cognatū vt vt p̄nunciat aliquis suus frater: ibi. Ultimo.

Interdū. Iste. §. nō repit alibi fm Dy. z est mltū no. z ē difficil'. C. Ep. s. e. l. i. §. si ea. vbi qñ vēter mittit i possionē sufficit sūmaria cognitio. Gl. dic' ibi petebat mitti agnat' nō vēter p̄tur' suū nō plz: qz ibi dic' vt nat': z sic tractat d̄ descēdētib' q̄ succedāt ascēdētib'. Alij dicūt h̄ logmur qñ resti scētes st de liberis: sed ibi loq̄ qñ resti scētes st exnei vel nulli'. Ista pōt eē melior. vt alr. qñ vēter ē pitur' suū si vult mitti i possionē vt in ea sit vsqz ad t̄ps̄ pubertatis: tūc dōz adhiberi plena cāe cognitio: vt h. Si hō vult in ea pmanere vsqz quo nascat: tūc adhibet sūmaria cog- nōtio: vt ibi. z tūc nato possbūo oꝝ q̄ petat se mitti in possionē ex carbo. edic. p. ti. j. ad carbo. ¶ **Ultio** possuz determinare. q. quā dixi me dicitur. h. l. siue. §. si. h. de li. ag. an sit dare actionē p̄iudicialē: p̄ quā dicat qd̄ se p̄ nunciari agnatū vt cognatū eē: vt vt p̄nunciat aliqis suus ff vt nō. Tex. i. d. l. siue. §. i. h. vt velle q̄ nō hēat locū ni si i suo. Sz tex h̄ fac' i d̄nū. Dic' n. oēs p̄trouersias. z sic vñ q̄ hēat istā p̄fessōiā negatoriā p̄ quā p̄nunciat agna- t' vt cognat': vt h. Sz posses dicet h̄ qd̄ stat' mouet in cidēt: qz p̄ncipalr h̄ peti h̄ d̄ditas. z qd̄ agnatōis vt cog- natiōis venit icidēt. Sz rñ. idē puto si qd̄ agnatōis ve- nit p̄ncipalr: vt. j. ad carb. l. d̄ bōis. §. q̄ ita demū. z in multis locis: z h̄z Inn. i. c. tuā. ex d̄ ordi. cog. z Jo. d̄ blo. isti. de ac. §. p̄iudiciales. lz istā. l. nō alleget. Mo. ob. l. iij. §. si. s. de li. ag. qz fateor q̄ nō hñt locū illa senatus cōsultra vt actōes p̄iudiciales ex istis senatuscōsultis: lz tñ hñt locū alie p̄iudiciales. Pro h̄ facit q̄ habetis in. l. nō nudis. C. de pba. p. glo. z doc. vbi dī q̄ possum esse in qñ possessione s̄nitaris: z p̄ qñs hēo petitorūz qz si cōpetit qñ possessorū: ergo z petitorū.

Iuentris. Ep. de. l. i. C. de fal. So. dicit gl. vno mō z male. vt veni' qñqz accusatio de p̄tu supposito vt d̄ adulterio fit directo pp̄ p̄tū: z isto casu vocant tutores: z isto cāu differē: vt hic. qñqz sit vt mater puniat tñ: z tūc nō dif- ferē: vt. l. i. C. de fal. z ibi p. Ly.

Sthumus. Ep. q̄ vēter dēat mit- ti tñ q̄ pitur' ē suū nō ali': vt. s. e. l. i. §. toties. So. dicit qd̄ q̄ h̄ dī ex oibus p̄tib' edicti: h̄ ē siue ex restō siue ab itestato: siue p̄ vñ li- beri. siue p̄ vñ legitimi dic' q̄ sit su'. Dec so. nō ē h̄a: vt. l. vbi cūqz. s. e. z. l. i. si exneo. s. e. q̄re dic' q̄ loq̄ idifficite

in quolibz qui si eēt nat' hēret bonoz pos. a p̄tore ille mitteret i possionē. Mo. ob. l. i. §. toties. vt ibi dixi. Sed ē d̄ fa qz vēter q̄ ē pitur' suū d̄z idifficite ali. siue hēat al vñ se alar siue n̄: vt. l. cur. s. e. sec' i eo q̄ n̄ ē pitur' suū: vt. l. exneo. s. e. Itē ē d̄ fa i cāe cognitōe. Itē q̄to tpe du- ret posso i vno: z q̄to in alio: vt. s. e. l. vbi cūqz. §. i. Sz q̄ro nōne hēmus i. l. iij. §. acgrere. s. de bo. pos. q̄ daf pre nō citata. z ē tex. i. l. si su'. e. ti. quō ergo requir' ple- na cognitō qñqz i dāda ista possione. Rñ. ibi loq̄ i pos- sessioē q̄ ē iuris nec fac' p̄iudiciū i possione nec i p̄peta- te nec mittit i possionē facti h̄ ē posso facti. z de facto qd̄ mittit i pos. vt possit diminuerē: vt. l. i. §. toties. z. l. ij. §. q. ex cau. in pos. ea. idēo requir' cause cognitio.

De piugē. cū emancipatis liberis. Rica. C. Lōtinuatio appet ex pñ. l. i. nā dicitū ē. s. d̄ h̄ ta. verū qz ad determinatōez eoꝝ q̄ ibi sūt dēā. ē scā istō edictū iō ponit h̄ in rub. de piugēdis cū emancipatis liberis. Ex. l. sequenti.

Que fuit rō iuducēdi hoc edictū: ibi. Pro decla- ratioē. Et quot requirūt vt hēat locū hoc edictū: z an hoc edictū hodie locū hēat: ibi. Querit. z ibi. Ultimo z an ex. ll. correctis possit sumi argumētum.

I quis ex his. Pro pōit iuris cōsult' mētē edi- cti. Scōo illō expōit. Sa ibi: h̄ edictū. Gl. mag. pōit casū i pñ. l. z qñ sūmtat totū ti. Tex. ibi p- tinebit. i. vocēf p se directo als secus: vt. j. e. l. si nepos. ¶ Pro declaratōe tex. q̄ro q̄ fuit rō iuducēdi istō edi- ctū. Rñde cā p̄cordādi ius civile cū iure p̄torio: vt p- bas. j. pr. §. z gl. dic' aptius. Scōo q̄ro q̄re dixit iuriscō- sult' suo noiē. Rñ. qz sec' si p mediā psonā ad eos p̄t- nēt h̄ d̄ditas: vt. j. e. l. si nepos. ¶ **Quero** q̄re dixit d̄ col- larōe. Rñ. qz poterat eē discordāia iter nepotes z patru- os. nā poterat dicere patruū q̄ emancipat' dēat cōferre. itē nepotes poterūt dicere q̄ emancipatus p̄ferret solū eis: qz solū eis fac' iuriā. ¶ **Querit** gl. quot requirūt vt hēat locū istō edictū. Dic' gl. q̄ octo. q̄ vide i gl. ¶ **Ulti- mo** q̄rit gl. vtrū istō edictū hodie locū hēat. Et q̄ nō qz sublata ē hodie d̄ fa p̄rie p̄tatis: z emancipatōis: vt i- auct. de here. ab ites. §. i. z iō cū solus fili' veniat ad suc- cessionē de iure fisci z p̄torio: ista p̄iudiciō nō hēbit lo- cū. ita dic' gl. h̄. z idē no. de li. p̄te. l. vl. z. C. de inof. te. l. si pponas. §. i. z. C. de su. z legi. auct. i success. z i auct. de here. ab ites. §. i. z idē vt velle. Ros. i libellis suis in ti. d̄ bo. pos. §. ta. In p̄trariū q̄ iste ti. nō fit hodie correct' vt qz ti. de here. q̄ ab ite. loq̄ qñ nullū ē qd̄ dū restm. h̄ nō qñ ē qd̄ dū restm lz irritat p̄ p̄tra ta. lz vt certissimuz fm multas gl. qz qñ restm ē qd̄ dū z irritat nō sūt corre- cta iura antiq̄: vt no. in. l. gallus. §. z qd̄ si tñ. s. de li. z post. z. l. si fili'. s. de mino. z. C. d̄ li. p̄te. auct. ex cā. z. l. si emancipati. C. de coll. z h̄z i sūma b' ti. ¶ **Preterea** si bñ respicias totū ti. positū i auct. d̄ be. q̄ ab ite. loq̄ tñ qñ fili' emancipat' succedit cū parētib' vt cū frīb' vt cū fi- lijs fratrū vt alijs collateralib'. ¶ **Acc** vñ q̄ repies ibi qñ cū sobole sua metipe p̄currit. si ergo n̄ mutat q̄re stare p̄hibet: ut. l. p̄cipim'. i. h. C. d̄ ap. z. l. scim'. d̄ testa. z qz legū correctio ē vitāda zc. z ita tenuit Ja. d̄ are. z Ly. i auct. i success. z mlti moderni doc. Sz videte h̄itas ē ista si qd̄ ab itestato succedat i. iste ē hodie correct'. si so- lū p iura auct. sed p iura. C. ut. l. meminim'. C. de le. he. ubi dic' filiū emancipatū succedē ad s̄tirudinē suoz nō obstāte sibi i aliquo emancipatōe. ¶ **Acc** ibi fit distinctio cū quo ipse veniat ad successionē. Idē dico si aliq̄ restm est factū qd̄ rescindat i totū p̄ qrelā vt dicēdo nullū ita qz res ad cāz itestati deducat z ab itestato succedat ea- dē rōe: ut. d. l. meminim'. Sz si aliqz fili' hēret necesse succedere p̄ p̄tra ta. qd̄ ē qñ omisso bñficio iuris ciuilis de uolūrate uellet uenit p̄ p̄tra ta. uel p aliq̄ ius p̄toꝝ tūc dicere istū ti. nō eē correctū: z i hoc dico Jac. de ra. bñ dicere vñ nō ē p̄pe iste ti. correct': lz addit noua for- ma succedēdi filio emancipato: z si ille eligit illā uenit i

totū. s; si uerū p ius pto:ū: tūc piūgūf cū suo filio: ut h. No ob. glo. palle. nā qū factū ē aliqō testm qrtū ad mo dū rūpēdi remanet dfa emācipatōis z pñe ptātis. qre emācipat° h; petere necesse ē ta. hodie sic olī. Sz post q̄ testm ē ruptū qrtū ad ius succedēdi nō remanet dfa nisi sm eū modū quē. s. dixi. Sz tenēdo istā gl. q̄ ē cor rect° iste ti. qre legif. Dic gl. q; in ea sūt bōa ar. z als le ges facit intelligibiliores. Ex hac gl. hēs q̄ ex. ll. corre ctis pōt sumi argumētū. S. C. d. lati. li. tol. l. i. §. i. vbi fal si pena punif q. ll. correctas allegat°. So. qdā sūt. ll. cor recte in iuris corpe nō iduse. z iste nō pñt allegari: vt in hac gl. lz pbat in. c. auērate. de cōces. pben. lib. vj.

Jungitur. Cōp. q̄ hodie dat° i adoptio nē nō iūgūf nepoti: q; p hō ptā te nō exit: z sic remanet suus: vt. l. cū adoptiu°. §. o. ia er go. C. de adop. So. fateo: q̄ hodie corrigif si dal in a/ doptionē extraneo. secus si alio.

Si pater. No. tex. ibi nam exheredatis z c. Cōp. dī h qū fili° ē exhīdat° ne pos admittif: z vñ inuere q̄ tūc nepotes nō iūgūf pñ exhīdato z est vep: vt. s. hac. l. i. pñ. C. Lōtra h op. s. de iof. ref. l. si pponas. So. nitas ē ista q̄ añ latā qrelā nō pōt iūgi nepos cū pñe suo: q; pñ pp exhīdatōez excludif: s; p̄ itētātā z platā qrelā iūgūf pñ cū filio. p. l. si pponas. z h nō ex vigore h° ti. s; ex clausula addita p iulianū. de q̄ hētis. j. e. l. q. duos. §. iul. Itē h inuif q̄ ex heredar° hī p mortuo. §. l. si pñon°. §. ex testō. j. d. bo. lib. So. intellige de exheredatōe valida. secus si est fa cta inualida: vt quia nō est adita hereditas: vt. l. filium. §. sed cū exheredato. vel alias est inualida: q; nō est fa cta rite: vt. l. nō putauit. §. nō que uis. Cōp. j. de bo. lib. l. si pñon. §. si q̄s. So. intellige h de exheredatōe mala mente. als secus: vt ibi.

Ex. §. sequenti.

C An illi q d necessitate nō dz iſtitui si sit p̄teritus def qrela vide i pñ. Et cū extat statutu q̄ filia nō succedat pñ extātib° masculis vel mater nō succedat filijs alijs filijs extātib°: an si sit masculus z filius exheredar° q iudicio testatoris nō pōt succedere: an soror vel mī erit excludē: ibi. Quero. Et an ille q me ipedit z mecū pcur rit z iudicio testatoris excludif: an mihi partem faciat vide in fine.

Si pater i ptāte. Bī h si fili° ē exhe redat° nepos non admittif. Sīmo admittif ex psona sua: vt. l. iij. §. si emā cipat°. i. fi. §. z. l. si q̄s filii. C. de iof. ref. Sol. dico q̄ ne pos nō admittif ad hā. vt. h. s; bñ pōt admitti ad qre lā ex psona sua: q; nō fuit iſtitut° nec exhīdat°: vt. d. l. .iij. §. si emācipat°. vt. d. l. si q̄s filii. Dices tu h nō ē ve rū. nā solus exhīdat° vñ hīr° p exhīdato vt i p̄teritōe mīna vñ mīni generis h; qrelā: vt. l. i. z. l. se. s. de iof. re. s; iste nepos est p̄terit° ab auo p̄no ergo nō dz hīe qre lā. Sz dico q̄ idifficte dz hīe qrelā. ille enī q nō dz iſtitui de necessitate si est p̄teritus hī p exhīdato: vt dī i p̄te ritōe mīna vñ mīni generis. s; h nepos quē p̄cedit fili° nō dz iſtitui: vt. l. si q̄s exhīdato. i. pñ. s. de iūf. re. iō ei° p̄teritio hī p exhīdatōe sic i p̄teritōe mīna: z h pbat tex. s. de iof. re. l. pñ filii. vbi pñ h; qrelā. nō tñ debebat iſtitui cū eū p̄cedebat grad° liberoz: z iō gl. q̄ ibi expo nit qrelā. i. s; tab. nō bñ exponit: z h p; ex tex. ibi q dicit testm nō eē factū ex cā pietatis q̄ est cā qrele: vt. l. i. z. ij. .s. de iof. ref. Nec ob. l. filii. e. ti. q; ibi pñ itētāuit hā. in iuste cū sibi nullo mō p̄tebebat: tū q; nō debebat inſti tuti: tñ q; gradus liberoz p̄cedebant: z pbat ē in. l. iij. §. si emācipat°. in fi. z ibi dixi. s. de hā. Quero ego pmif me dicitur h qōnē statuti. qō dicit q̄ filia nō suc cedat pñ extātib° masculis: vñ mī nō succedat filie extā tib° alijs filijs masculis. qd si ē ali° filius masculus q̄ ex iudicio testatoris nō pōt succedere: vt q; exhīdat°: an ipedit mīez vñ filia succedere: z ista pmif me dicitur in .l. i. §. pe. s. d. hā. z iste ē valde difficilis passus: z vt q̄

talis exclusus nō impediāt: q; hī p mortuo: vt h. dī in tex. Et vt h pfecte videam° op. dī h q̄ exhīdat° hī p mortuo. s. s. d. le. l. i. si fili°. §. cū q̄s. z ibi gl. Dicit qdā vt Ja. de arc. hī p mortuo qrtū ad suū cōmodū. secus qrtū ad cōmodū alienū: vt ibi. Nec so. nō pl; q; ibi q̄ tū ad cōmodū alienū hī p mortuo: vñ h nepotes ha bebūt totū cū als eēt hīuri dimidiāz. Dic ergo q̄ ibi exhīdat° ipediēbat aliū faciēs q̄ditōez dispōnis defice re ex quo ille volebat succedere: vñ nō attēdit sit exhe redat° vñ nō: q; sufficē q̄ sit fili°: vt ibi. s; h logtur qū ex heredar° aliū ipediēbat: q; p̄currebat si sequēs cum eo succedebat. vñ eo excludo p exhīdatōez nō ipediēt aliū succedere: vt h. C. Itē op. de isto cāu q̄ sequitur si pñ vbi fili° exhīdat° nocet nepoti: vt ibi dī. ergo exheredatus nō hī p mortuo: q; tūc veniret p̄tra ta. nepos p̄terit° vñ diceret testm nullū. Aduerte exhīdatio assumit esse ctū post aditā hīditatē: vt. l. filii. §. sed cū exhīdato. s. de hā. z tūc incipit hīri p mortuo cū est hīditas z exhe redatio p̄firmata. Si iūgūf nepos q̄ est sequēs in gradu vult venire p̄ qrelā q̄ orif p̄ aditā hīditatē: z p̄ q; p̄ exhīdat° sibi nō obstat cū tūc post aditā hīditatē hī p mortuo si fili° vellet venire p̄tra ta. q̄ orif añ aditā be reditatē: vt. l. illō in pñ. s. de p̄tra ta. vñ vellet dicere nul lū qō ius orif añ aditā hīditatē nō pōt cū illo tūc quo ius dz oriri nō hēat p̄ p mortuo: vt in. §. si p̄. z. l. si q̄s exhīdato. in pñ. s. de iniuf. te. Ex h sequitur aliō. vos sci tis q̄ p̄tra ta. q̄ dat p̄ono orif p̄ aditā hīditatē: vt. l. illō. s. de p̄tra ta. mō fili° liberti exhīdat° nō ipedit p̄o nū qn succedat p̄tra ta. vt inſti. de suc. li. §. s; nra ver. sed cū testm: q; illo tpe quo orif p̄tra ta. ille fili° hī pro mortuo. Itē in h. s; z si patru° vbi admittif nepos filio exhīdato habito p mortuo: z ē rō q; venit ex quo dā iure ciuili z sibi hē p̄petēti añ aditā hīditatē qm ip se erat in ptāte z p̄ emācipatus: z sic ei nullo mō ob. si vellet venire iure aliquo sibi q̄sito. iō q; p̄ ei° erat exhe redat° h; locū qō. s. dixi. Ex hoc p̄cludo ad. q. quā. s. dixi. filia femia nō succedit extātib° mascul. masculus ē exhīdat° ipediēt ne succedere filia femina. aduerte si exhīdatio eēt annullata aliquo mō tūc eēt: p̄ide ac si nō eēt facta: vt. s. dixi circa p̄traria gl. Sz si ē exhīdat° rite ita q̄ testm nō pōt rūpe: tūc si q̄dez filia vult succedere tāq̄ sua nō pōt: q; tpe mortis fili° mascul° eā p̄cedebat vt h. §. si p̄ i. pñ. z. l. si q̄s exhīdato. in pñ. q; nō dz iſti tuti. sed si filia vellet venire p̄ qrelā q̄ orif p̄ aditā here ditatē: z sic eo tpe quo fili° hī p mortuo tūc posset suc dere: put dixi. s. de nepote. C. Lōtra p̄dicta op. fortif in auc. de nup. §. soluto. in fi. vbi filius q̄ i gratitudinez cōmisit nullo mō alij obstat. Sol. ibi fili° i grat° repellif a lege: z sic tpe mortis mīris repif exclusus. iō aliof nō excludit: s; h excludif p factū hoīs: vt p exheredationez: que h; locū post aditā hīditatē. iō nō excludit eos q̄ ve niūt p̄ aditā hīditatē. Sz si veniret aliq; ex iure qō oritur añ aditā hīditatē cui ipse fili° obstat: tūc fili° ipedi dit vt dixi. C. Itē huic. l. op. j. d. affi. li. l. i. §. fi. vbi dī q̄ testator q̄ puat aliqūe portōe sua p̄t eā assignat cui vult z ille puatus fac p̄tē alijs. Rñ. z aduerte ad hoc qūq; a ctus puatōis alicui° p̄cedit actū assignatōis facte alteri de eadē portōe q̄ ille est puat°. s; vbi gra exheredat q̄s p mo. ecce puatōis act°. Secō ei° exheredati portio alte ri assignat: tūc hīr locū ea q̄. s. dixi. qūq; act° assignati onis facte alteri: z act° puatōis alteri° est idē act°: tunc h; locū. l. p̄traria: q; testator p̄t assignare cui vult: z puat us alijs fac p̄tē. Ex hoc p̄cludo ad aliā. q. dīc statutu q̄ mī nō succedat filio hñtiffes carnalef ex p̄re. mō po ne q̄ vn° fili° deceſſit fratre p̄terito eñneo nō turpi pso na instituta succedat ne mī. Adief q̄ sic: q; frater nūc nō pōt succedere: q; ē p̄teritus. Lōtrariū puto. nāz iste frater puat succēſſiōe facto defuncti: z actus puatōis nō p̄cedit actū trāſlatōis in aliey. imo ē vn° z idē: z iō lū cuit de defuncto auferre illi z alij dare: z ille ff ita impe dit mīez sic si hēret: vt. l. i. §. si. j. de affi. li. Faciūt h ad

Allegata. Aliq; lz alle gare ex legi b° correctio adde bar. la tius i. l. si. j. de falsis. z i .l. oēs popu li. in fi. de tu ſi. z iure. b. C. Si paf q̄ ro hanc. q. mouet bal. i .l. frater i fi. .C. d. iof. te. z vide bal. i .l. hmoi. §. ti cio. z. l. pie ne. §. si duo bus de le. i. aliqd i auē nouissima. .C. d. iof. te. faciūt no. p bar. in. l. i. §. fili° d. p̄ ta. p cū i. l. paf filiū de iof. te. i repe. vbi late vid. itē fac ad no. p bar. i. l. libe. roz. de ver. signi. z vide bal. in. l. i. in .vj. q. C. qn nō petē. par. p hoc vide dictū bal. in .l. i. subſti. d. vul. z pupil. c. C. Si pater de isto. §. si pater adde oino bal. in .l. fratres. in fi. C. de iof. testa. z vide bar. i. l. filius fa. §. cū q̄s d le. i. post pñ. .ij. col. d. C. Ex hoc concludo. Ad ista vide q̄ no. ang. z jmo. i. l. gal luo. §. z qd si tñ i. q. sta tuti. de lib. z post.

diceret q nonna clausula fuit introducta a iuliano non a patre quoniam filius iungit cum patre exheredato: ut habes in l. si ut pponis. §. i. §. de inof. testa.

Inepos. Jurisconsultus exponit verba posita. §. e. l. i. §. dicitur suo nomine. **Quis filium.** Hoc quod hoc edictum habet locum in nepotibus naturalibus. secus in legitimis tamen: ut in adoptionibus: ut h. et habuistis no. §. e. l. iij. in glo. magna.

Post emancipata. Jurisconsultus ponit h. primo vna. q. cui non rident. secundo ponit aliam cui rident. tertio aliam cui rident. Sed ad. q. non soluta rident gl. antepenult. scilicet ps incipit ibi et pponamus. tertia ibi et cui. Aduertatis quod est valde difficilis in hoc principio. collige casus in tex. ibi finge enim etc. Quero de h. quod nepoti est seruanda portio ex portione. que que sit ista portio diuisi. Dicitur illa de qua fit mentio. §. e. l. q. duos. sed fuit portio antonini nisi dicamus quod fuit idem diuisus pius et antoninus. Alii dicunt quod seruatur per hoc edictum: sed hoc est falsum: quod per hoc edictum nullo modo admittitur nepos: quod non est in parte. Si veritas est quod hic dicitur ex portione diuisi. portio intelligitur. i. ex edicto de lega. postan. et ex portione diuisi. portio que est facta ad illud edictum: et declarauit illud edictum pertinere ad hereditates: ut l. filium. §. sed et si portio. §. de leg. postan. Hoc premissis quod in primo casu que portio seruatur huic nepoti. In gl. sunt plures. prima est quod seruatur virilis. Hoc est tertia: quod sunt duo filii: ut l. virilis in pn. §. de leg. postan. Hoc opinio non est vera: quod si hoc habebit iste filius quod non est in familia plus quam si esset in familia. tamen quod ad volentes sustinere conceduntur: et dicitur quod est ratio: quod h. iure suo non per se. Alii hoc timetis dicitur quod seruatur tamen quantum haberet ex hoc edicto. §. quarta. alii idem quod conseruatur tamen quantum haberet si esset in parte. Si prima est vera quod tertia de conseruati. l. q. duos in fi. §. e. nisi diceret illa correctam. quod non est dicendum et hoc tenet D. C. Venio ad secundam partem quam duo erant nepotes quorum vnus erat in parte alter non quantum conseruatur vtrumque virilis: hoc est quarta versus sextima. i. octaua. Dicitur gl. sextima: et hoc est verum. Si tunc est gl. dubitatur et sunt verba D. que. §. primo seruatur virilis. hic vero non. Rident D. virilis de intelligitur quod iste accepte persone si habet aliquid ultra quam habet vnus quod venit per se. ut l. virilis. §. i. §. de leg. postan. sed in primo casu h. l. si sibi seruatur virilis non habet plus quam haberet ille quod venit per se. Si h. si seruatur ei quarta: et haberet plus quam alius ex his quod vocantur ad se. id non seruatur quarta: sed conseruatur ei id quod haberet si in parte mansisset: et quod haberet plus si seruaretur quarta quam haberet si esset in parte. Filius emancipatus cum nepote in parte retento habet dimidia quam partem iuicem: et sic quilibet quarta. Si ergo iste filius quod non esset in parte haberet quarta: ista quarta de verbi tamen a patruo quam a filio et nepote in parte retento: ut. j. in fi. et sic nepos non erit in parte haberet quarta integra: et nepos erit in parte haberet quarta diminuta: et sic nepos non retinet in parte haberet plus quam alius ex his quod veniunt per se. quod esse non debet. id seruatur ei portio quam haberet si in parte mansisset. ita dicit D. predicta puto vera si ponamus in hac. l. nepos in parte retentus esse partem. vel si ponamus eum institutum: et vellet venire per edictum de iug. omisso beneficio. de le. postan. Sed si iste nepos in parte retentus esset institutus: et vellet venire per edictum. de le. postan. ut sibi portio conseruaretur: tunc sibi et alteri nepoti seruaretur tertia: et sic quilibet haberet duas uncias. ita debetis intelligere hanc materiam. Potest enim eligere iste nepos in parte retento beneficium illius edicti de iug. et venire per se. ut eligere beneficium. de le. postan. ut l. filium. §. oib. §. de le. postan.

De carboniano edicto. Rubrica.

Dicitur est. §. de bo. pos. tra. et de multis edictis factis circa illud. sed quod edictum carbonianum est factum circa edictum de tra. ita deo sequitur ista rubrica. Querit gl. que

re dicat carbo. edictum. Dicitur glo. quod a carbo. edictum: ut in glo. habes et bene.

Cui. Jurisconsultus primo ponit edictum naturalis. secundo incipit edictum exponere. scilicet ibi non tamen masculi etc. Habetis hic tria que principaliter ponit edictum. circa illud principium sunt aliquae glo. que recitant verba jurisconsulti posita. j. e. p. totum tit. Sed primo quod vtrumque iste cui sit controversia sit institutus vel exheredatus. Dicitur. j. ea. l. §. pop. Item dicitur hic controversia: an intelligitur agendo. Dicitur glo. quod non sed tamen excipiendo. tu dicitur idem est agendo siue excipiendo. j. e. l. iij. §. parui. quod dicitur ibi: et plenius dicam. j. ea. l. iij. §. missum. Dicitur hic controversia sic si sit inter liberos: an hec sufficit. Rideo sic. sed de controversia est de bonis: ut. j. e. l. iij. §. quis. Item dicitur h. ca. cognita qualiter intelligitur. Dicitur. j. e. l. iij. §. cause. Dicitur h. quod aduersarius mittitur in possessum. si pupillus non satisfacit. quod an sit aliquis casus quo aduersarius mittatur si sibi pupillus cauet. R. sic si aduersarius est in pari gradu cum pupillo: ut l. sed et si is. j. eo. Istam materiam de satisfactione declara in. d. l. de bonis. §. si pupillo. j. eo. et l. sed et si is.

Et generaliter. Op. quod iste sibi conseruatur: tradit: quod primo dicitur quod dat feminis hoc edictum: et postea dicitur quod illi quod non habent partem. repellunt. sed in testamentis tamen seminarum non habet locum contra ta. ut l. illud. §. ad testamenta. §. de contra ta. So. intellige de feminis descendentes ex virili sexu. Item op. quod instituti et venientes ab intestato veniunt per carbo. et non habent partem. ut. j. e. l. §. pomp. et l. si impubes. Sed hoc sol. glo. et bene.

Si quis. Dicitur declarat illud quod dicitur conseruatur si fiat. §. a quo fit. Na. §. in versi. et generaliter declarauit illud verbum si cui sit controversia. Hoc. tex. ibi cum et si testator etc. ex quo habet quod per se dicat aliquem non esse suum filium non nocet filio: ut hic. sicut nec dicitur matris: ut l. si mulier. §. de pba.

Sed et si quis. Dicitur. §. respicit illud verbum inter liberos positum. §. e. l. i. in pn. Hoc. tex. ibi non magis. Item no. tex. ibi sed et si defunctus etc. Ex quo habet quod si defunctus dicat esse seruatum h. locum carbo. et vbi mibi quod contra istum tex. sit tex. l. l. liber. C. de pe. he. de quo dicitur ut dicitur. j. e. l. iij. §. missum.

Pompo. Hoc. ex h. §. quod ei quod h. bo. pos. fm. tra. non dat carbo. Secundo no. dram inter iam natum et posthumum. ro. dicitur est ut in gl. dicitur et bene declaratur: ut l. ij. C. de edic. diuisi adri. tol. Quero quod si est: an ille sit filius institutus dubitatur: ut quod aduersarius negat te esse illum quem testator instituit tamen quam filium: an habet locum carbo. R. sic. quod eadem est ratio que est in posthumo: ut. j. e. l. iij. §. quis.

Idem ait. Videtur h. quod si alius exheredat tamen quam non filius exheredatio non valet. Si in. l. iij. in pn. §. de li. et post. Dicitur gl. exheredatio non valet. si si pber se filium interim tamen valet. Lerte satis potest sustineri et sufficit quod pber se filium semiplene: ut. j. e. l. iij. §. cause quo pbato dat carb. po. ut hic quod ab alio valet exheredatio: ut l. iij. in pn. et ibi no. §. de lib. et posthu.

Si quis filium. Dicitur incipit iuriscultus declarare illa verba que dicuntur quod controversia differri debet in tempore pubertatis quod interest. Dicitur iuriscultus rident: vides in l. nra quod si quod sit contentio de bonis tamen non habet locum carbo. secus si de bonis et statu: quod tunc sic. Quero si testator instituit filium non ut filium: an testum valet. R. sic quod valet exheredatio sic facta multo magis institui. ut l. iij. in pn. §. de libe. et post. Hoc premissis aduertit ad istum. §. quomodo iste filius dicebat se heredem ab intestato si institutus valet. Forte hoc erat quod erat institutus ex minima. Tamen si iura antiqua non poterat agere ad supplementum: sed poterat rube testum: ut l. cum quod tur. et l. oimodo. C. de inof. te. Vel dicitur quod dicebat testum nullum non tamen dicebat bene. Item opp. quod isti cobides ne

De carb. edic. Rubrica.

Cui. §. si quod De quo videtur in l. filius us. de bis que sunt sui vel alie. iur. C. de pponi. R. sic. Adde bal. l. i. C. e.

Idem ait. Adde bal. in l. i. C. e. et in d. l. iij.